„UNIVERSUL“ IN ARDEAL ŞI BANAT

La moartea unui erou

Note de drum dela portul de Vaux.— Grozăviile luptelor dela Verdun din 1916

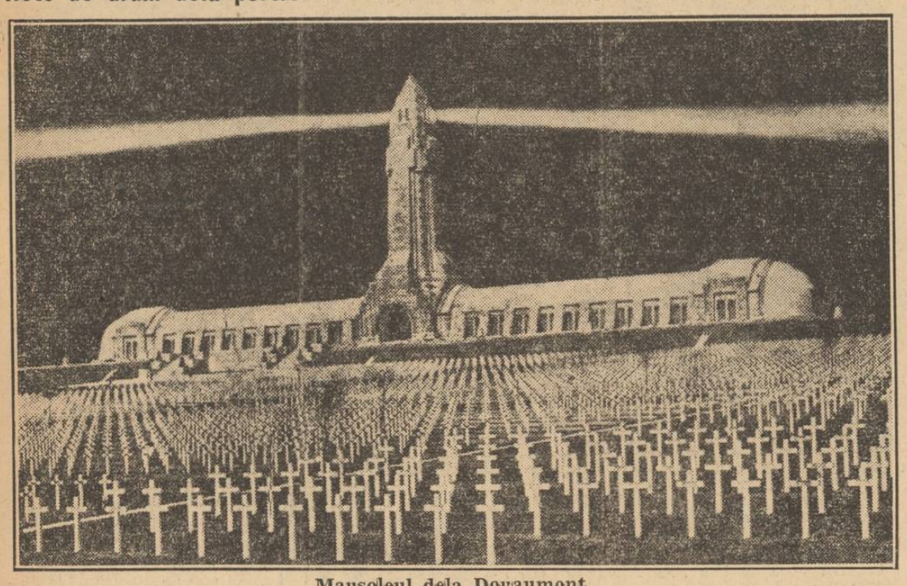

Mausoleul dela Douaumont

Cluj, 18 Ianuarie

Ziarele au înregistrat, zilele trecute, moartea unui erou, a colonelului Raynal, comandantul fortului de Vaux, de lângă Verdun, din timpul războiului mondial, unul dintre cei mai glorioşi soldaţi ai Franţei.

Moartea lui îmi reaminteşte viu toate amănuntele unei călătorii pe care am făcut-o în vara trecută în regiunea, care a acoperit Franţa cu atâta glorie, dar şi cu atâta doliu, după moartea a sute de mii dintre cei mai buni fii ai ei.

Dela Reims, în adevăr, călătorul care se îndreaptă spre re-

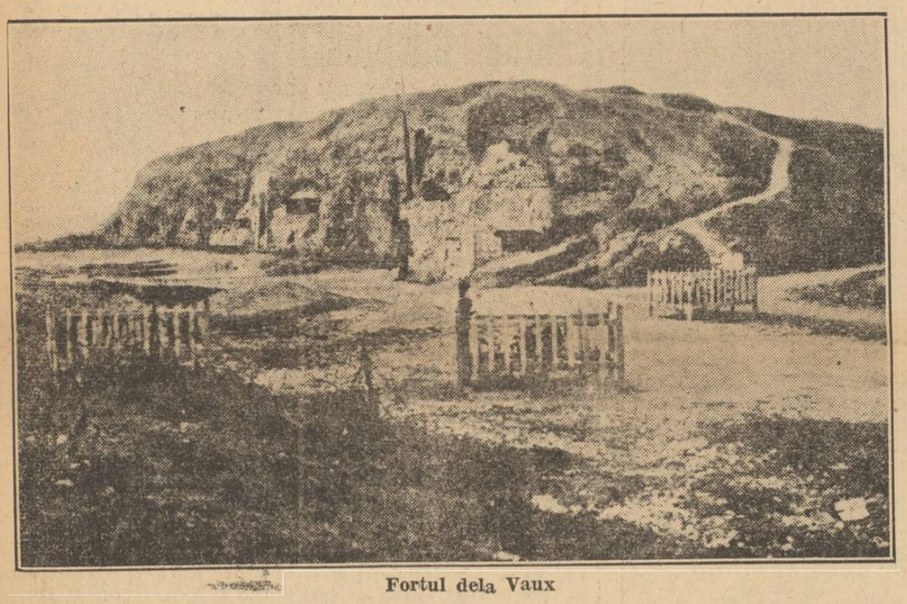

Fortul dela Vaux

giunea Verdun, stropită cu atâta sânge de eroi, este mereu stăpânit de aceste două sentimente: al admiraţiei pentru eroismul şi gloria militară a Franţei şi al durerii pe care ţi-o pricinuesc cimitirele de eroi presărate des în această regiune.

Vestita catedrală dela Reims, cu turnurile şi faţada ei dantelată, a fost refăcută pe urma stricăciunilor ce a suferit în război. In interior se mai păstrează însă clopotele sparte de schije şi topite de focul ucigător al războiului. In faţa catedralei staţionează nenumărate automobile, cu vizitatori din toate părţile lumii, cari se îndreaptă spre Verdun.

Oficiul de turism al Franţei a organizat un circuit de şosele în aceste părţi, care înlesneşte cercetarea punctelor celor mai importante ale frontului de odinioară. Regiunea a devenit un punct de atracţie nebănuit. Mii şi mii de persoane vin să cerceteze aceste glorioase regiuni ale Franţei.

Pe şoseaua care ne apropie de Verdun, din loc în loc câte un tanc enorm, rămas aci încă din timpul războiului mondial, ne vesteşte că ne apropiem de locul unde s'au desfăşurat cele mai sângeroase lupte din istoria omenirii.

Mastodonţii de fier, în mărunţaiele cărora vizitatorii curioşi caută vre-un şurub pentru amintire, stau imobilizaţi, mâncaţi de rugină, în poziţia în care au fost loviţi de vre-un obuz sau în câte o groapă, din care motoarele nu i-au mai putut scoate.

Sosim la Verdun, un oraşel mic şi liniştit de provincie, care în timpul războiului a jucat totuşi un rol atât de important. Din toate părţile el este înconjurat de dealuri, oraşul fiind într'un fel de căldare, dealurile apărându-l ca un fel de zid natural împotriva năvălirilor din spre răsărit. In creerul dealurilor, cari domină regiunea spre Rin, armata franceză a început să construiască încă din 1831 forturi naturale, între cari se găseşte şi cel mai vestit şi cel mai glorios, fortul de Vaux.

Jur împrejur păduri tinere, cari ascund nouile lucrări de fortificaţii franceze, bine păzite faţă de atâta lume străină. Dar forturile din timpul războiului mondial le poate vedea oricine. Ele sunt libere pentru a fi vizitate. Prin această pădurice un drum circular asfaltat şerpueşte printre forturi. La dreapta avem Fort de Tavannes, până la care armata germană nu a ajuns. Dar nu mai facem decât vreo 2 km. şi ajungem la linia pe care armata germană o ocupa la 11 Iulie 1916, extrema ei cucerire în această parte a Franţei.

Ieşim din pădurice, care nu este lăsată să crească prea mult, ca să fie bună doar pentru a ascunde ceeace se găseşte într'ânsa. In faţa noastră se ridică un vârf de deal, nu prea înalt, suficient însă de a stăpâni pe o întindere „Tatălui meu iubit, mort în apărarea fortului de Vaux“, „soţului meu“, „fiului meu“, „prietenului meu“, spun simplu aceste tăbliţe, vestind jalea şi lacrimile familiilor îndoliate pe urma măcelului fioros din timpul războiului.

Intrăm în interiorul fortului. Muntele de piatră a fost scobit în toate direcţiile. Coridoare subterane lungi duc dintr'o parte în cealaltă a muntelui, şi lumina electrică răspândeşte în ele o licărire slabă. Din loc în loc ne oprim şi privim prin deschizăturile cari lasă să se zărească valea Rinului, din cari au tras mitralierele colonelului Raynal.

Un subofiţer francez ne călăuzeşte şi ne dă toate explicaţiunile, în stilul obicinuit şi mecanic al gluzilor.

Armata germană voind să forţeze spargerea fortului francez dela Verdun, a atacat violent, cu forţe enorme. Fortul de Vaux, sub comanda colonelului Raynal, cu un efectiv de 669 oameni, bine înzestrat cu tunuri şi mitraliere, a rezistat duşmanului din luna Februarie 1916, până la începutul lui Iunie.

In timpul acesta zi şi noapte s'au dat lupte ucigătoare în jurul fortului. Artileria germană de toate calibrele vărsa foc asupra lui, dar numai proectilele enorme de 42 cm. germane puteau să pricinuiască stricăciuni mai însemnate. Totuşi vitejii apărători nu puteau fi reduşi la tăcere decât prin atacurile infanteriei germane. Luni de zile s'au deslănţuit aci cele mai îngrozitoare atacuri şi moartea a secerat în fiecare zi mii şi zeci de mii de vieţi. Focul ucigător al celor din fort oprea însă orice încercare germană de a se apropia de el.

La un moment dat frontul francez a fost împins înapoi în ambele flancuri ale fortului, astfel că fortul rămase izolat. Aprovizionarea lui nu mai era posibilă. Legăturile telefonice erau rupte. Semnalizarea optică nu mai era posibilă, căci germanii ajunseseră până deasupra forturui şi începuseră a arunca de sus grenade de mână, dintre cari unul sfâşia în bucăţi pe căpitanul Tabouret.

Totuşi fortul rezista. Dar de un timp oarecare nu mai era apă de băut. La început soldaţii nu mai primiră decât o doză redusă, apoi numai atâta, ca să-şi poată uda buzele fierbinţi şi crăpate de sete.

Germanii începură să inunde fortul cu gaze. Soldaţii extenuaţi ai colonelului Raynal nu cedau însă. Inamicul pătrunsese în interiorul fortului, dar prin subteranele întunecate fiecare metru cucerit era plătit cu sânge. Francezii ridicau noui şi noui obstacole în faţa inamicului. La un moment dat arma nu mai putea servi la nimic în coridoarele înguste. Francezii se apărau cu grenade de mână. Sângele curgea din belşug, mii şi mii de vieţi erau răpuse dintre cei ce asfixiat. Porumbelul comandantului Raynal este împăiat astăzi la muzeul din Verdun. Alături cuvintele evocatoare ale colonelului „C'est mon dernier pigeon“.

Fortul a fost ocupat de germani nu pentrucă nu ar mai fi fost capabili de a rezista, dar pentrucă oamenii dintr'însul erau extenuaţi şi gazaţi. Germanii înşişi au recunoscut vitejia apărătorilor. Prin faţa comandantului Raynal a defilat o companie germană, colonelul francez păstrându-şi sabia în captivitate.

La 24 Octombrie 1916 fortul a fost recucerit de armata franceză.

Luptele dela Verdun au costat mai bine de un milion de vieţi omeneşti. Intreaga regiune este plină de cimitire ostăşeşti, presărate des, cu miile şi zecile de mii de cruci albe ale lor aşezate în linie dreaptă.

In apropiere se găseşte o amintire adânc impresionantă a războiului: tranşeea baionetelor. O explozie formidabilă a îngropat o întreagă companie franceză. Nu au mai rămas la suprafaţă decât vârfurile baionetelor. Peste vechile tranşee s'a tras un planşeu de beton, lăsându-se afară vârfurile baionetelor, aşa cum se găseau imediat după explozie. Sub el, în tranşee, cu arma în mână soldaţii credincioşi ai Franţei vor sta mereu de veghe la Rin.

Cel mai impunător şi în acelaş timp cel mai impresionant este însă cimitirul şi mauzoleul dela Douaumont, aproape de fortul cu acelaş nume şi de fortul de Vaux. In faţa lui un cimitir de proporţii imense, cu vreo 10.000 cruci albe, iar în interior sunt aşezate într'un osuar, la loc de vecinică odihnă osemintele a 320.000 soldaţi francezi dispăruţi în infernul dela Verdun.

Nimeni nu poate înţelege ce însemnează războiul, decât atunci când a văzut regiunea aceasta glorioasă a Franţei, de care se leagă însă şi amintirea dureroasă a atâtor sute de mii de morţi, a tot atâtor familii îndoliate atât de partea franceză, cât şi de cea germană.

Osuarul dela Douaumont este un strigăt al lumii civilizate împotriva războiului, iar farul din turnul lui care stăpâneşte toată regiunea vesteşte gloria militară a Franţei.

Oare va învăţa ceva omenirea din grozăviile de acum două decenii?

AUREL GOCIMAN

Filmul Negovanului, la Sibiu

22 Ianuarie

In cetatea de cultură a Sibiului, de unde a radiat, neincetat, în toate colţurile ţării locuite de români, şi ieri ca şi azi, o susţinută propagandă culturală, dar mai ales naţională, prin străduinţele apostolilor şi mucenicilor naţionale, cărora li se cuvine preaslăvire, se deschide azi un drum nou de afirmare a românismului.

Vremurile ce trăim ne impun să întrebuinţăm în opera de propagandă pentru ridicarea naţiei noastre din toate punctele de vedere, mijloacele cele mai potrivite nivelului de viaţă şi progresului realizat de generaţia de azi.

Cinematograful este azi un instrument de cea mai mare importanţă pentru culturalizarea maselor.

Filmul cultural apare ca o necesitate imperioasă.

Azi când imaginea ce se proectează pe pânză, este însoţită de muzică şi de cuvânt vorbit, necesitatea filmului cultural şi importanţa lui este covârşitoare.

Şi în acest domeniu de propagandă prin film cultural vorbit şi cântat în limba română, Sibiul ocupă locul întâiu pe tot cuprinsul ţării.

Primul film cultural de lung metraj, vorbit şi cântat românește, este realizat la Sibiu, cu artişti şi peisagii sibiene, de o societate sibiană.

Este filmul realizat de cooperativa forestieră Negovanul prin munca neobositului ei preşedinte I. N. Ciolan.

Acest film redă în imagini vii un fragment din viaţa cooperatistă a Sibiului.

Filmul se începe cu icoane din oraşul Sibiu, şi înfăţişează pe rând activitatea cooperativei de consum „Andrei Bârseanu“

Se arată apoi activitatea primei cooperative sanitare din Gârbova-Sibiului, în care medicul, preotul, învăţătorul şi notarul lucrând armonios au făcut adevărate minuni.

Se văd apoi: Cooperativa pentru hrana sufletului, librăria Spiru Haret, băncile populare şi alte unităţi coperative, cari îşi înfăţişează activitatea lor rodnică.

Miezul filmului îl formează însă activitatea complexă a cooperativei forestiere Negovanul care este filmată în întregime.

In încheere filmul redă festivitatea inaugurării cooperativei „Mihail Negură“ din Miercurea Sibiului.

Activitatea coperatistă în lumea şcolarilor este redată prin filmarea cooperativei şcolare „Mateiu Basarab“ din comuna Porceşti.

Dela început şi până la sfârşit, filmul este sincronizat cu muzică populară ardelenească şi cu text explicativ vorbit.

Peste 50 melodii populare: doine, învârtite, haţegane, etc. sunt în adevăr o simfonie care animează acţiunea ce se desfăşoară în acest film.

—xx⊙●⊙xx—

Din Oradea

CONDAMNAREA UNUI CRIMINAL. — Curtea criminală din localitate a judecat ieri pe Sabău Joan zis Tudor din comuna Tălmăşeu. Completul Curţii era format din d-nii Albert Dumitrescu, dr. I. Nistor, Dem. Niculescu, Emil Degan şi dr. Ion Costea; procuror I. Răsnoveanu.

Sabău Ioan în seara de 27 Septembrie 1938 după ce s'a îmbătat la cârciumă, a omorât pe consăteanul său Telegdi Grigore.

Curtea l-a condamnat la un an şi 6 luni închisoare corecţională, 3000 lei amendă, 30.000 lei despăgubiri civile acordate văduvei lui Telegdi şi 500 lei cheltueli de judecată.

PESCUIREA UNUI CADAVRU IN CRIŞ. — Lângă podul căii ferate, a fost scos cadavrul unei femei cam de 60-65 de ani. Nu s'a putut stabili identitatea, întrucât cadavrul este în parte descompus.

SERVITOARE HOAŢA. — In ziua de 20 Ianuarie a fost dusă la poliţie servitoarea Urs Margareta, care, deşi n'are decât 19 ani, a comis până acum mai multe furturi.

SE ARUNCA IN CRIŞ. — Vineri, Vancea Bela, certându-se cu părinţii, a vrut să-şi pună capăt zilelor, aruncându-se în Criş de pe podul mic. A fost salvat de dentistul Zoltan Vidor. Vancea Bela e vârstă de 16 ani.

SARBATORIREA UNOR FUNCŢIONARI AVANSAŢI. — Duminecă cu ocazia adunării generale a Casei de ajutor a funcţionarilor administrativi ai judeţului Bihor au fost sărbătoriţi, printr'un banchet, d. Augustin Chirilă primarul municipiului Oradea, fost subpreect,f şi funcţionarii judeţeni cari au trecut la ţinutul Someş.

ORGANIZAREA BRESLELOR LA ORADEA. — Intre asociaţia meseriaşilor români şi asociaţia constructorilor s'a stabilit un acord. S'a hotărât înfiinţarea următoarelor bresle cu sediul la Oradea: Breasla metalurgiştilor şi electricienilor, breasla constructorilor şi breasla lemnarilor.

In vederea constituirii s'a ţinut o întrunire Duminecă, la Oradea.

Patru concerte, pentru „Monumentul Unirii“ din Arad

Arad, 21 Ianuarie

La primăria municipiului nostru s'a ţinut o consfătuire prezidată de d. general Vlad, primarul municipiului, în vederea aranjării unui ciclu de concerte, în sala palatului cultural. Venitul curat este destinat augumentării fondului „Monumentului Unirii“.

Acest monument, la a cărui realizare trebue să contribue fiecare, va fi mândria de mâine a oraşului nostru şi cel mai frumos omagiu adus de cetăţenii acestui oraş, fără deosebire de limbă şi credinţe religioase, celor cărora se datoreşte marele act al Unirii.

Dintre d-nele reprezentând diferitele societăţi locale de binefacere, au fost prezente: d-nele Eugenia dr. Cicio Pop, Aurica dr. Cucu, văd. Grosz Iosif, d-ra Iosefina Heller şi d-na dr. Hălmăgian.

Au mai fost prezenţi: d-nii dr. Nichi Lazăr, directorul palatului cultural; dr. Goldzieher, directorul conservatorului particular şi sublocotenent Iosif Botto comandantul muzicei reg. 93 inft.

După ce d. general Vlad, a explicat însemnătatea acestor concerte, de a face să reînvie dragostea pentru muzica bună şi de a contribui la scopul nobil căruia este destinat venitul curat, s'a luat hotărîrea organizării a patru concerte muzicale în lunile Februarie, Martie şi Aprilie. Primul concert va fi dat de societatea filarmonică, în seara de 7 Februarie.

Data şi programul fiecărui concert se va anunţa ulterior iar societăţile de binefacere vor plasa biletele prin comitetele de condamnare.

Activitatea agricolă in jud. Sibiu

Sibiu, 22 Ianuarie

PENTRU O MAI BUNA SELECŢIONARE A RASELOR DE VITE CORNUTE LA SIBIU

Demai mulţi ani, conducătorii Camerei de agricultură de aci s'au străduit să asigure o cât mai sistematică selecţionare a vitelor cornute.

Această dorinţă s'a tradus în fapt începând cu anul în curs,, prin procurarea unui număr de trei reproducători de rasa Pintzgau, direct dela crescătoriile din Tirol (Germania). Aceste trei exemplare de reproducători au reclamat o investiţie de 450.000 lei, din care 300.000 lei reprezintă contribuţia tuturor comunelor din judeţ, iar restul contribuţia Camerei de agricultură şi eforiei de păşuni.

Procurarea exemplarelor Pintzgau s'a făcut prin mijlocirea unei comisiuni anume aleasă, din care fac parte d-nii: dr. I. Cristolovean, medicul şef veterinar al judeţului; dr. medic veterinar Reinhardt, ca specialişti, iar din partea agricultorilor a fost numit în această comisiune ţăranul fruntaş din Mândra, V. Vinerean, care a fost însărcinat cu însoţirea vagonului din Tirol şi până la Sibiu.

Această frumoasă investiţie, pe care o face Camera de agricultură a judeţului nostru, va contribui în mare măsură la încurajarea creşterii vitelor cornute de rasă superioară.

ŢINUTUL MUREŞ SUBVENŢIONEAZA ŞCOALA ŢARANEASCA DELA OCNA SIBIULUI

Am scris, cu altă ocaziune, că reprezentanţii Camerei de agricultură a judeţului nostru, în colaborare cu tehnicienii şi specialiştii instituţiilor agricole, veterinare, horticole, etc. şi în deosebi cu concursul autorităţilor administrative şi comunale, au inaugurat, Duminica trecută, o şcoală ţărănească pentru bărbaţi şi femei, în centrul agricol —staţiune balneară — Ocna Sibiului.

Rezidenţia ţinutului Mureş, pătrunsă fiind de importanţa acestei şcoale, mai ales că ea s'a înfiinţat într'o regiune unde principala ocupaţiune a locuitorilor este agricultura şi creşterea vitelor, a răspuns acestei lăudabile iniţiative cu o subvenţie de 250.000 lei, în scopul de a se închiria un local corespunzător, care să asigure permanentizarea acestei instituţii de o atât de covârşitoare importanţă.

Odată cu acordarea acestei subvenţii, rezidenţia ţinutului a îndrumat pe conducătorii Camerei de agricultură, ca, în colaborare cu prefectura judeţului şi cu primăria comunei Ocna Sibiului, pretura plăşii să studieze posibilităţile construirii unui local propriu, în care să se instaleze şcoala ţărănească din regiunea Ocna Sibiuiului.

ACHIZIŢIONAREA TERENULUI PENTRU APLICAŢIUNILE PRACTICE IN RAMURA HORTICULTURII

Fericita împrejurare, că în fruntea comunei staţiune balneară Ocna Sibiuiului a fost instalat nu de mult timp, ca primar, d. I. Bănuţiu fost prefect în mai multe rânduri, un român de mare suflet care a desfăşurat o bogată activitate pe teren agricol sub auspiciile „Astrei“, în regiunea Banatului, determină pe conducătorii Camerei de agricultură să facă toate sforţările pentru a dura la Ocna Sibiului un institut pentru îndrumarea agriculturei.

Considerând că în sesonul verii staţiunea balneară este vizitată de un mare număr de străini, fapt care asigură o bună desfacere a produselor alimentare şi în deosebi a legumelor şi zarzavaturilor, d. dr. Bănuţiu, actualul primar al staţiunei, a pus la dispoziţia d-lui I. Ghenovici, specialistul Camerei în horticultură, un teren în suprafaţă de cca. 2 jugăre, pentru a face aplicaţiunile practice în domeniul cultivării legumelor, cu femeile ţărance din Ocna Sibiului, cari cercetează cursurile şcolii ţărăneşti.

Incă în primăvara acestui an, terenul de 2 jugăre va fi exploatat în scopul arătat mai sus.

CULTURA PLANTELOR TEXTILE

In ultima şedinţă, pe care a ţinut-o, zilele acestea, comitetul textilelor de aci, s'a adus la cunoştinţă, că Oficiul naţional al textilelor, din Bucureşti, a trimis, pentru judeţul Sibiu, o cantitate de 3000 kgr. fuior de cânepă, pentru a fi tors cu mijloacele pe care comitetul local le va găsi potrivite.

Comandantul legiunii de stăjeri din acest judeţ, d. Ioan Dragomir, a propus, iar comitetul a acceptat cu multă satisfacţie, ca din această cantitate de fuior să se distribue câte 5—10 kgr. pentru fiecare şcoală primară de Stat străjerită, cu obligaţiunea ca în orele de lucru manual şi gospodărie, elevele străjere de curs supraprimar, sub conducerea maestrelor sau a învăţătoarelor, să toarcă cantitatea de fuior primită, transformând-o în fir, care se va vărsa apoi la sediul comitetului judeţean, iar de aci la sediul Oficiului naţional al textilelor din Bucureşti, care, la rândul său, îl va preda pentru transformarea în pânză, din care se va confecţiona bluzele pentru Straja Ţării.

Pe dealtă parte, comitetul judeţean al textilelor de aci a hotărît, ca încă în primăvara acestui an, să înceapă o serioasă ofensivă la sate. în scopul de a îndruma ţărancele să cultive pe o scară cât mai întinsă plantele textile, care se bucură în acest judeţ de o climă favorabilă.

Camera de agricultură va distribui în mod gratuit sămânţa necesară şi, în măsura puterilor financiare, va pune la dispoziţie — acolo unde se simte lipsa — uneltele necesare pentru prelucrarea materialului textil.

—xx⊙●⊙xx—

Din Baia de Criş

INCENDIU. — In noaptea de 19 c., oameni răi au dat foc nutreţului locuitorului Ion Zeriu din această comună.

Gardienii de noapte au observat la timp focul şi în câteva minute a sosit secţia de pompieri voluntari, 'izolând o parte de furaje.

Focul a ars o clae de fân de 4 care, iar restul de 3 căi a fost salvate.

HAITE DE LUPI. — O haită de lupi a mâncat, în plină zi, două capre locuitorului Birtoc.

Acestuj locuitor până în prezent lupii i-au mâncat 14 capre.

De frica fiarelor, locuitorii satului nu se mai pot duce în pădure câte unul să-şi aducă lemne, ci aşteptă până se strâng câte 4—5 oameni şi apoi pleacă în pădure.

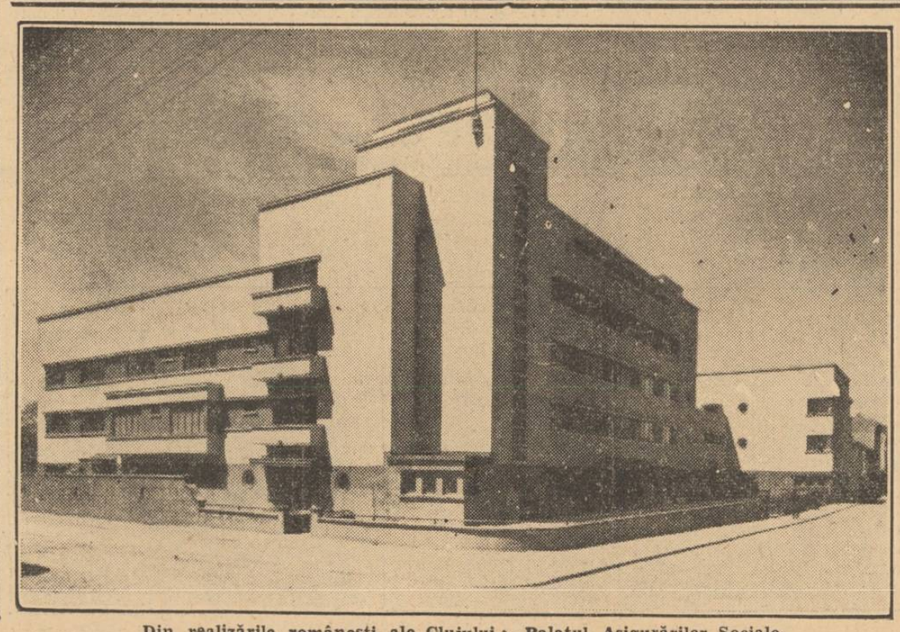

Din realizările româneşti ale Clujului: Palatul Asigurărilor Sociale

ARAD

INAINTAŢI POLIŢIEI. — Adalbert Haubemaik, de 37 ani, din calea Banatului, a fost înaintat poliţiei, stabilindu-se că a furat un palton din coridorul şcoalei primare nr. 11, din str. Ciocârliei.

— Andrei Covaci, de 43 ani, din str. Aprodul Purice, a fost înaintat poliţiei. El este autorul spargerii săvârşite în locuinţa lui Moise Sternberg, din str. Sinagogei.

LOVIRI. — Petru Sârb, din str. Iustinian, a reclamat poliţiei pe Petru Batăr, din Câmpul Speranţei, pentru loviri şi bătaie.

— Soţia lui Dumitru Lingurar a reclamat poliţiei pe Gheorghe Lingurar, pentru că i-a rănit grav bărbatul, lovindu-l de mai multe ori cu un cuţit.

FURTURI. — I. Martin, directorul ziarului „Ştirea“, din str. 1 Decembrie, a reclamat poliţiei că necunoscuţi i-au furat bicicleta.

— Vasile Simolov, din str. Agricultorilor, a anunţat poliţiei că i s'a furat o importantă cantitate de alimente.

— I. Surin, din str. Agricultorilor, a anunţat şi el un furt de alimente.

PENSIONARE. — Dr. Carol Jegessy, şeful serviciului contencios al primăriei, a fost pensionat, după 34 ani de serviciu. Succesorul său în post este d. dr. Nicolae Nedelcu.

TG.-MURES

HOŢ DE BICICLETE PRINS. — Weber Walter, calfă de brutar din Sibiu, a fost prins după ce a fugit cu bicicleta lui Szasz Mihaly, constructor.

ACCIDENT DE CIRCULAŢIE. — Vineri dimineaţa, auto-camionul no. 343 venind în goană şi având ca şofer pe Athazi Aladar, s'a ciocnit pe strada Principele Carol cu autobuzul de curse din oraş 383 condus de şoferul Jakob Karoly.

Autobuzul s'a ales cu botul sfărîmat şi geamurile sparte.

Cioburile geamului au rănit 5 călători, între cari şi pe ofiţerul de gardişti Simion Porţoc şi pe şoferul autobuzului.

Autocamionul mergea cu o viteză nebună, şi la un moment dat a luat-o pe stânga, spre a evita autobuzul care mergea reglementar pe dreapta.

INCERCARE DE FURT DE FIERARIE DIN GARA MARE. Ţiganii nomazi Adam David, Puci Anna şi încă o ţigancă, au încercat să fure 7 piese de fier în valoare de circa câteva mii de lei din depozitul de fierărie dela gara mare a oraşului de sus.

Prinşi asupra faptului, hoţii au fost înaintaţi chesturei.

FURT DE BIJUTERII. — Necunoscuţi au furat dela locuinţa d-lui inginer Simon Endre dela distileria de petrol din localitate, bijuterii în valoare de 100.000 lei.

TURDA

INTEMEIEREA LIGII „TEMPERANŢA“ LA TURDA. — In sala mare a prefecturii au fost convocaţi toţi intelectualii din oraşul nostru, pentru înfiinţarea Ligii „Temperanţa“.

Adunarea s'a ţinut sub preşedinţia d-lui dr. Paul Sârbu, medicul primar al judeţului, care a arătat scopul ligei şi a cetit statutul.

S'a ales consiliul de 15 membri, compus din : medicul primar, revizorul şcolar, protopopul judeţean, comandantul legiunii de jandarmi, directorul liceului, apoi de către adunare s'au mai ales în consiliu d. col. Emil Rădulescu, prefectul judeţului, dr. I. Genţiu pr,marul oraşului, Ioan Baciu dir. Băncii Naţionale.

După alegere d. dr. P. Sârbu a arătat marele pericol pe care-l prezintă alcoolismul pentru pătura ţărănească.

CEAIURI DANSANTE.— Reuniunea femeilor ortodoxe din oraşul nostru, de sub preşedinţia d-nei Lucreţia protopop Mureşanu, a organizat un ciclu de ceaiuri, acasă la membrele reuniunii. Primul ceai s'a dat la d-na Lucreţia Mureşanu, şi au luat parte 40 de doamne.

Scopul acestor ceaiuri este de a se mări fondul societăţii.

Reuniunea va da un ceai cu tombolă în saloanele casinei române, în seara de 29 Ianuarie.

SĂCELE

ŞEZATOARE LA CAMINUL CULTURAL DIN TARLUNGENI. — In seara de 19 Ianuarie a fost în sala Căminului cultural din Târlungeni, o frumoasă şezătoare la care au luat parte mare mulţime de săteni şi fruntaşii comunei.

A vorbit d. căpit. I. Frăţilă, primarul comunei, despre „distrugerea omenirei prin alcool“.

A urmat o serie de recitări, executate de elevii şcoalei primare, între cari s'au remarcat elevii Cornelia Bălan, Radu Bordea, şi Gelu Domnişoru.

D. notar Dionisie Ţăraanu, vice-preşedintele Căminului cultural, a făcut apoi cronica săptămânii: a arătat modalitatea primirii tinerilor voluntari în armată, primejdia boalei „febra aftoasă“ care a isbucnit între vitele comunelor din apropiere.

Indeamnă populaţia să-şi procure, din bună vreme, pomi roditori, cu preţ redus, dela Camera de agricultură, etc.

A mai vorbit d. Gh. Şandru, despre muncă şi economie, după care au urmat cetiri de anecdote vesele şi ora de radio.

Intre cei prezenţi am remarcat pe părintele Iancu Bărbat, d-na Margareta Ţăranu, d-na Ortensia Bărbat, d-şoara Margareta Pitiş, dr. Alex. Miroiu precum şi toţi învăţătorii şcoalei.

Următoarea şezătoare va fi la 24 Ian. ora 2 d. a.

VIZITA D-LUI PREFECT AL JUDEŢULUI IN COMUNELE SACELENE. — D. prefect al judeţului, col. D. P. Tocineanu, a cercetat inopinat toate comunele săcelene. D-sa a luat contact cu fruntaşii comunelor. In com. Târlungeni a vizitat Căminul cultural, biserica ortodoxă română şi s'a interesat deaproape de rezultatul lucrărilor de apă minerală.

INSCRIERILE IN FRONTUL RENAŞTERII NAŢIONALE. — In toate comunele săcelene locuitorii au dat dovadă de o largă înţelegere a chemării Regeşti şi s'au înscris în număr impresionant în organizaţiile Frontului Renaşterii Naţionale.

S'au înscris până astăzi în comuna Baciu, 830 membri; în Turcheş, 800; Satulung, 761; în Târlungeni 630.; Cernatu, 350. Inscrierile continuă. Nici unul dintre intelectualii săceleni n'a rămas neînscris.

SIBIU

DELA „FRONTUL RENAŞTERII NAŢIONALE“. — In ultimele trei zile, peste 10.000 de persoane s'au înscris, la Sibiu, în „Frontul Renaşterii Naţionale“. Intre cei înscrişi remarcăm: dr. Wictor Glondisz, episcopul luteran; generalul Boeriu, Fritz Fabritius, dr. A. Dön, ajutor de primar; dr. Octavian Beu, consilier de legaţie; medic dr. Ilie Beu; avocat dr. Sturm, dr. Otto Herczog, fost deputat; Atanasie Boiu, fost pfrefect şi senator; a vocat Ioan Popa, ing. Roşca, directorul uzinei electrice din Sibiu; av. dr. Richard Zintz, dr. Albert Arz von Straussenburg, Gh. Gherghel, dr. A. Velciu, dr. C. Ştefan fost prefect, etc.

Actualmente, numărul celor înscrişi trece de 16.000. Toate asociaţiile şi corporaţiile din localitate s'au înscris.

OBLIGATIVITATEA SALUTULUI ROMAN. — Potrivit măsurilor luate de conducătorii primăriei municipiului Sibiu, salutul roman, prevăzut de art. 36 din regulamentul pentru funcţionarea F. R. N., s'a introdus aici în mod obligatoriu. Toţi funcţionarii primăriei, înscrişi în F. R. N., vor saluta deci cu braţul ridicat şi pronunţând cuvântul „Sănătate“.

— Potrivit unei alte ordonanţe, s'a prelungit apoi şi termenul pentru înscrierea de membri în F. R. N.

SAŞII DIN SIBIU ŞI INSCRIEREA IN „FRONTUL RENAŞTERII NAŢIONALE. — In urma înţelegerii dintre autorităţile noastre conducătoare şi diriguitorii populaţiei săseşti din România, saşii dela Sibiu s'au grăbit să se înscrie în „Frontul Renaşterii Naţionale“. Registrul deschis la primărie, în scopul de mai sus, a fost asaltat de aceşti compatrioţi ai noştri. Ei au mers pe binecunoscutele vecinătăţi şi s'au înscris până la cel din urmă.

Se înţelege, acest gest arată o manifestare de disciplină şi merită a fi relevat.

Populaţia românească se înscrie şi ea în număr tot mai mare şi se poate afirma cu toată siguranţa că nici ea nu va da dovadă de mai puţină disciplină, atunci când e vorba să se alăture noului ritm al vieţii de stat.

Profesorii şi învăţătorii din oraşul Sibiu s'au înscris, deasemenea, în bloc, în „F. R. N.“.

GHEORGHENI

ACCIDENT. — Locuitorul Vizoli Vasile, din comuna Joseni, întorcându-se spre casă, cu căruţa, la bariera oraşului Ghergheni a fost lovit de un camion ce transporta mărfuri la Praid, şi i-a omorât un cal.

FAGARAŞ

MOARTE. — In piaţa mare, din oraşul nostru, îşi ducea greu traiul, invalidul de războiu Ciutak, negustor de zarzavaturi, a cărui soţie a avut până acum 13 copii. Acum era însărcinată cu al 14-lea copil. Aseară, simţindu-se rău, Maria Ciutak a plecat acasă. Dar peste 2 ore şi-a dat sfârşitul în chinurile cele mai îngrozitoare. Copilul a fost născut mort, cu câteva minute înainte de moartea mamei.

CONDAMNARE. — Tribunalul local a condamnat pe casierul Popione, al comunei Şinca Veche, la o lună închisoare şi trei ani interdicţie, pentru deturnări de fonduri.

JURAMANT. — D. avocat stagiar Liviu Pandrea, dela baroul local, fiind promovat avocat definitiv, a depus legiuitul jurământ.

SERBARE. — Ziua de 24 Ianuarie va fi sărbătorită într'un cadru solemn. De dimineaţă va fi serbarea şcoalelor iar după masă, la ora 3, va fi în sala Transilvania, concursul de coruri, jocuri şi port naţional, organizat de societatea culturală „Astra“.

Preţul abonamentului la ziarul UNIVERSUL este

Lei 750 pe un an
„ 380 pe 6 luni
„ 200 pe 3 luni

Domnii abonaţi sunt rugaţi ca la orice reclamaţie sau schimbare de adresă să binevoiască a ne trimite eticheta cu care primesc ziarul, iar spre a fi prompt serviţi, la reînoirea abonamentului să lipească pe cuponul mandatului poştal eticheta abonamentului expirat.